

TREFFER

1. Introductie

Als het gaat om het jaarthema *Strijd!* dan mag een *Treffer* over de duivel en zijn werk niet ontbreken. Dagelijks voert hij een strijd om ons hart. Toch is de duivel vaak een wat ongrijpbaar figuur. Wat doet hij? Hoe werkt hij? Hoe heb je in het dagelijkse leven met hem te maken?

Toch heeft het maken van deze *Treffer* ons ook wel aan het denken gezet. Geven we de duivel niet te veel eer, door het heel veel over hem te hebben. Het is niet de bedoeling om met deze *Treffer* de nieuwsgierigheid te prikkelen of elkaar bang te maken. Toch is het goed om met jongeren over de duivel en zijn werk te praten. Zo kunnen jongeren zich ook wapenen tegen zijn werk.

Eerder is er een *Treffer* uitgegeven over Occultisme. Daarom wordt dit thema in deze *Treffer* niet behandeld.

Wanneer je het werk van de duivel aanwijst en daar met jongeren over spreekt, moet je jezelf er van bewust zijn dat de duivel dat niet wil. Hij zal dan ook weerstand bieden. Bid daarom met en voor de jongeren om bescherming tegen de listige aanvallen van de duivel.

PS. Mocht je meer over dit onderwerp willen weten dan is het aan te raden om het boekje 'Duivels dichtbij' (geschreven door S.D. Post) te lezen. Op een heldere, duidelijke en toegankelijke manier beschrijft hij daarin hoe de duivel dagelijks dichtbij is.

1.1 - Jaarthema

Andere onderwerpen binnen het jaarthema:

- Engelen
- **Duivelen**
- De vervolgte kerk
- Strijd om in te gaan
- Kruistochten

1.2 - Doelen:

1. Jongeren leren wat duivelen zijn/de duivel is.
2. Jongeren leren wat het doel van de duivel is.
3. Jongeren leren hoe de duivel dit doel probeert te bereiken.
4. Jongeren leren vanuit de Bijbel voorbeelden hoe de duivel werkt.
5. Jongeren leren hoe de duivel overwonnen is.
6. Jongeren leren hoe je kan strijden tegen de duivel.

1.3 - Aansluiting op leefwereld:

Alle jongeren horen vanaf heel jong praten over de duivel. Jongeren weten dat de duivel een gevallen engel is. Ze zullen ook kunnen vertellen dat hij tegen God is opgestaan. Hij heeft een opstand in de hemel ontketend.

Jongeren weten dat de duivel ook vandaag nog heel veel macht heeft. Maar omdat de duivel zo haarfijn aansluit op het hart van mensen, is het vaak lastig om de duivel en zijn werk te onderscheiden en te herkennen. Ook jongeren vinden dit lastig. Daarom luisteren ze al snel naar wat de duivel zegt en geven ze toe aan zonden.

Jongeren geven de duivel al snel de schuld van hun zonden. Het lijkt er op dat jongeren zich een slachtoffer voelen van de duivel. Ze hebben niet altijd in de gaten dat de duivel aansluit op wat wij graag willen. Jongeren ervaren niet dat de 'duivel rondgaat als een briesende leeuw'. Daarom is het goed om jongeren er bewust van te maken. Alleen als je weet waar je jezelf tegen moet wapenen, kan je jezelf ook wapenen.

2. Inhoud

Een avond kan je op veel verschillende manier indelen. Om een goede lijn in het programma te hebben, worden een aantal opties uitgewerkt. Ook wordt er nog achtergrond informatie over het thema gegeven (rondom de leerdoelen), die gebruikt kan worden in de inleiding.

2.1 Uitwerking doelen

Leerdoel 1: Jongeren leren wat duivelen zijn/de duivel is

Hoe kon het kwaad ontstaan in Gods goede schepping? De Bijbel geeft daar geen antwoord op. Het behoort niet tot Gods geopenbaarde wil. Calvijn zegt in de *Institutie* dat God de Bijbel niet heeft gegeven als antwoord op onze nieuwsgierige vragen, maar tot onze zaligheid. We weten wel dat God vrijwillig gediend wilde worden. Adam en Eva zijn valbaar geschapen, evenals de engelen.

- De duivel(en) zijn geesten: het zijn engelen die tegen God opgestaan en uit de hemel verstoten zijn (Openb. 12:9). De duivelen zijn geen kracht, maar zelfstandige geesten, personen. Ze verleiden mensen tot opstand tegen God. Er is één hoofdduivel: de satan (Openb. 12:9).
 - De duivel is vóór de zondeval in opstand gekomen tegen God (Joh. 8:44). *De duivelen hebben hun beginsel niet bewaard*. Ze waren dus goed geschapen door God. De Bijbel is sober over het 'ontstaan' van de duivel. Het moet gebeurd zijn na de 6 scheppingsdagen, omdat Gods schepping zeer goed was. De hel is bereid op het moment dat de engelen vielen. Het zal straks hun eeuwige oordeel zijn (Judas:6)
 - De Heere Jezus heeft de duivel uit de hemel geworpen (Luk. 10:18; Joh. 12:31; Openb. 12:1-9).
 - De gevallen engelen kunnen niet meer bekeerd worden (NGB art. 12; Openb. 20:10).
 - Gods kinderen zullen de gevallen engelen op de oordeelsdag oordelen (1 Kor. 6:3).
- Namen voor de duivel in de Bijbel:
 - Duivel (Matth. 8:31)
 - Draak (Openb. 12:9, 20:2)
 - Oude slang (Openb. 20:2)
 - Satan (Zach. 3:1; Ps. 109:6)
 - De boze (Matth. 6:13, Joh. 17:15)
 - De vijand (Zef. 3:15, zie kantt. 57)
 - De verzoeker (Matth. 4:3, 1 Tess. 3:5)

- De overste van deze wereld (Joh. 16:11)
- De god van deze eeuw (2 Kor. 4:4)
- De overste van de macht der lucht (Ef. 2:2)
- De duivel is machtig:
 - De duivel en de engel Michaël hebben gestreden om het lichaam van Mozes. De duivel wilde dit lichaam gebruiken om door Israël te laten vereren en zo het volk te verleiden tot afgodendienst (Judas 1:9)
 - De duivelen en engelen strijden met elkaar. Paulus zegt dat er een strijd is met de *'geestelijke boosheden in de lucht'* (Ef. 6:12)
 - De engel die aan Daniël verscheen, had eerst 21 dagen gestreden met de duivel, samen met de engel Michaël (Dan. 10:13).
 - De duivel heeft een machtig groot leger, genoeg om in 2000 zwijnen te varen (Mark. 5). Hij lijkt daarom overal te zijn, maar de duivel is niet alomtegenwoordig. Hij verplaatst zich (Job 1:7).
- De duivelen zijn in hun val hun macht niet kwijt geraakt. Daarom heeft de duivel veel macht. Hij kan echter niet verder gaan dan God hem toelaat (bijv. Job 1:12, 2:6), want de duivel is uiteindelijk verslagen door de Heere Jezus (Genesis 3:15; Johannes 19:30).

Leerdoel 2: Jongeren leren wat het doel van duivel is.

De duivel wordt door de Heere Jezus *de mensenmoorder van den beginne* genoemd (Joh. 8:44). Wat is zijn doel?

- Het gaat de duivel niet zozeer om het bezit van de wereld of het bezit van de mens.
- Het gaat er de duivel wel om het mooie werk van God, zijn Vijand, te verstoren. De duivel wordt ook wel Diábolus genoemd. Dit betekent: in de war schoppen. Hij wil alles vernielen, uit elkaar gooien, verwarring scheppen en verleidt de mens tot opstand tegen God.

Leerdoel 3: Jongeren leren hoe de duivel dit doel probeert te bereiken

De duivel is machtig, maar niet almachtig (leerdoel 1). Hij kan niet overal tegelijk zijn, zoals de Heere dat wel is. Daarom moet hij zijn **'aandacht' verdelen**. Bovendien loopt de duivel een stap achter op de Heere: hij kent niet het hart van de mensen, dat kent de Heere alleen (1 Koningen 8:39).

De duivel **signaleert het gedrag van mensen en sluit daarop aan**. Hij kan aansluiten bij onze zondige begeerten en driften. Hij hoeft alleen maar iets vóór ons te zetten, en we willen al. Hij hoeft alleen maar de barrière van ons verstand en geweten te overwinnen. Hiervoor gebruikt hij verschillende strategieën:

- Groepsprojecten:
 - *Satanisme*: heidenen zijn bang voor demonen, in de Westerse wereld zoeken steeds meer mensen dit bewust op. Ze geven hun leven letterlijk aan de satan door hem trouw te zweren. Zij gaan bewust de grens naar het gebied van de satan over.
 - *Wicca*: een moderne vorm van hekserij waarbij mensen samenkomen, geesten om raad vragen en de toekomst voorspellen. Mensen die zich heks noemen, erkennen de satan niet, maar begeven zich wel in zijn gebied. In Europa neemt de interesse voor Halloween toe.
 - *Occultisme*: dit doe je bijvoorbeeld als je games speelt waarin demonen voorkomen of door je met horoscopen bezig te houden. Het lijkt interessant, spannend, avontuurlijk, maar je begeeft je bewust op het

grensgebied van de duivel. Je komt terecht in de wereld van geesten, die je in beslag nemen. Denk aan Saul bij de waarzegger te Endor. De Heere verbiedt het gebied van de satan te betreden (Deut. 18).

- *Entertainment*: steeds meer mensen lijken alleen voor hun plezier te leven. Ook dit is een groepsproject van de duivel. Hij wil niet dat mensen serieus nadenken.
- *Heidenvolken*: nog steeds zijn verschillende volken niet bereikt met het Evangelie. De duivel wil hen graag in onwetendheid houden en probeert de verspreiding van het Evangelie te dwarsbomen. Confrontatie met het Woord van God is voor de duivel een probleem. Daarom is er bij zending en/of evangelisatie altijd veel weerstand. De duivel is er op gericht ervoor te zorgen dat mensen het Woord niet horen (1 Thes. 2:18).
- **Individuele projecten:**
 - Hij verpakt de zonden mooi, aantrekkelijk. Hij verbergt de zondigheid ervan. Hij laat je bijvoorbeeld een game spelen met het excuus: je moet toch ontspannen!
 - Hij verkleint, praat de zonden goed. Je houdt jezelf bijvoorbeeld voor dat een ander de zonde nog vaker doet.
 - Hij laat zonden doen die aansluiten op je persoonlijkheid. Hij begint klein, en laat je steeds grovere zonden doen.
 - Hij houdt je voor dat bekeren altijd nog kan. Als je oud geworden bent, laat hij je denken dat je te oud bent om bekeerd te worden.
 - Als je na zondigen schuld belijdt aan de Heere, draait de duivel het om en zegt dat er geen vergeving mogelijk is. Zo wil hij je uiteindelijk tot nog meer zonden te brengen, en tot ongeduld, verdriet, ongelooft en wanhoop.

De duivel probeert - vooral door groepsprojecten - te voorkomen dat mensen het Woord van God horen. Horen ze dit toch, dan probeert hij dit zo negatief mogelijk voor te stellen:

- Gods volk is een uitzondering in de wereld. De duivel maakt daar gebruik van; hij zorgt dat mensen zich bij deze uitzondering niet prettig voelen (Deut. 32:17, 18).
- Hij legt nadruk op het uiterlijke van de godsdienst, zoals bijvoorbeeld de Farizeeën deden in de tijd van het Nieuwe Testament. Ook probeert hij de liefdeswet van de Heere af te spiegelen als 'moeten' en 'niet mogen' (Jes. 28:13).
- Hij legt nadruk op een christelijke wandel (barmhartigheid, liefdadigheid), zonder ware Godskennis.
- Hij maakt lijdelijk: "ik kan mij toch niet bekeren, het moet wel echt het werk van God zijn". Dan doe je echter tekort aan de Bijbelse boodschap: "Bekeer u!" In de brief aan Sardis zegt de Heere hierover "Gij hebt de naam dat gij leeft, maar gij zijt dood." (Openb. 3:1)

De duivel probeert zoveel mogelijk te voorkomen dat je bidt en als je bidt, probeert hij dit te verstoren of in twijfel te trekken:

- Hij probeert je het gebed uit te laten stellen.
- Hij probeert je voor te stellen dat je onbekwaam bent om te bidden.
- Hij houdt je voor dat het geen zin heeft om te bidden, omdat je bijvoorbeeld niet bidt in geloof of je zondigheid niet ziet.
- Hij probeert je tijdens het bidden af te leiden met andere gedachten.

Leerdoel 4: Jongeren leren vanuit de Bijbel voorbeelden hoe de duivel werkt

Bijbelgedeelte	Wat gebeurt er	De duivel richt zich op	Wat voor slechts haalt de duivel o.a. naar boven	Wat probeert de duivel te bereiken
1 Kron. 21:1	Satan 'port David aan' voor een volkstelling. Hij houdt zich bij de telling niet aan Gods voorschriften (Ex. 30:12). Hij telt zijn eigen macht. Hierdoor weet hij het aantal strijdbare mannen. Hij rekent zonder God.	David en het volk Israël	Hoogmoed	Hij probeert ervoor te zorgen dat David en het volk Israël de toorn van God op zich laden. Uiteindelijk zal uit hen de Heere Jezus geboren worden, en dat wil de duivel voorkomen.
Job 1:6-12	Satan trekt Gods oordeel over Job (dat hij oprecht is en tegen de zonde strijdt) in twijfel. Hij mag van de Heere van Job bijna alles afnemen, zodat duidelijk zal worden of Job de Heere echt dient.	Job	Job gaat op een gegeven moment God aanklagen (vb. Job 3:20), er komen verwijten van Jobs vrienden en vrouw etc.	Dat Job uiteindelijk de Heere zal verlaten.
Zacharia 3	Zacharia krijgt in een visioen de satan te zien. De satan beschuldigt Jozua de hogepriester.	Jozua de hogepriester en het volk van God	Ongeloof, wanhoop aan Gods genade.	Hij probeert te verleiden om te zien op de zonden van ambtsdragers. (Maar in dit gedeelte toont de Heere juist dat alle zonden zijn weggewassen in het bloed van de Heere Jezus, Zacharia 3:2).
Luk. 22:31	De satan wil Petrus en de andere discipelen 'ziften als tarwe'.	De apostelen	Liegen, Jezus verloochenen	Hij probeert Petrus te laten geloven dat zijn zonden te groot zijn en er geen genade meer mogelijk is.
Hand. 13:4-12	Elymas de tovenaars weerstaat het Evangelie. Paulus spreekt hem aan met 'o gij kind	Zending	Haat tegen God, liegen, sluwheid	De duivel wil voorkomen dat de stadhouder gelooft en het Evangelie verder verspreid wordt.

	des duivels' en Elymas wordt voor een tijd blind.			
1 Tim. 3:6	Paulus beschrijft dat een ambtsdrager geen nieuweling mag zijn, 'opdat hij niet opgeblazen worde en in het oordeel des duivels valle'.	Iemand die net bekeerd is geworden/tot het geloof is gekomen en nog geen geestelijke rijpheid en verdiept geloof heeft.	Verwaandheid op bekering en ambt, trots.	Dat pas bekeerden in zonden vallen en anderen daarin meenemen.
1 Tim. 4:1	Er zullen kerkgangers zijn die weggaan uit de kerk en waarde gaan hechten aan het onderwijs van de duivel.	De christelijke kerk	Trots op eigen verstand, godsdienst, ongelooft	De christelijke gemeente van binnenuit verleiden en verwoesten, weghalen bij de ware leer.
1 Joh. 3:10-12	Johannes roept de gelovigen op om niet te zondigen zoals 'kinderen van de duivel' wel doen. Als voorbeeld noemt hij de moord van Kain op Abel, die hij deed uit haat.	De ware gelovigen	Haat, afgunst	Slechte gedachten hebben over een ander (Matth. 5:21-22); het staat gelijk aan moord.

Leerdoel 5: Jongeren leren hoe de duivel overwonnen is

- **Genesis 3:15:**
 - God belooft Zijn Zoon om de duivel te verslaan. Deze belofte wordt door het hele OT bevestigd, o.a. in Deut. 18:15; Jes. 7:14; Micha 5:1.
 - Met 'vijandschap tussen u en deze vrouw' wordt bedoeld dat hier een eeuwige strijd is begonnen tussen het koninkrijk van God en van de duivel. Deze strijd merken Gods kinderen ook in hun hart (Rom. 7:14-26).
- **2 Koningen 11:**
 - De duivel probeert steeds te voorkomen dat Gods Zoon, de Messias, geboren wordt. De Heere zorgt er echter voor dat dit niet lukt. In 2 Koningen 11 staat de geschiedenis van Athalia, die alle mensen van koninklijke afkomst (Juda) laat vermoorden. Er blijft één kind over: Joas wordt verstoppt. Andere voorbeelden zijn het ombrengen van alle Joodse jongentjes in Egypte (Ex. 1:22), het achterna jagen van David door koning Saul (1 Sam. 27:1) en de poging van Haman om alle Joden uit te roeien (Esther 3).
- **Mattheüs 1 en 2:**
 - De beloofde Messias wordt geboren. De duivel probeert direct door middel van koning Herodes het Kind Jezus te doden. Tijdens het hele leven van de Heere Jezus probeert de duivel Hem te doden, bijvoorbeeld door Hem van de steilte af te duwen (Luk. 4:29).

- **Mattheüs 4:1-11:**
 - Bij het begin van Jezus' omwandeling op aarde probeert de duivel Hem te verleiden tot zonde. Als dit was gebeurd, kon Hij niet meer betalen voor de zonden van Zijn kinderen.
- **Johannes 19:30:**
 - Als de Heere Jezus wordt gevangen, ter dood veroordeeld en aan het kruis gehangen, lijkt de duivel het gewonnen te hebben. Tijdens Zijn hele leven, maar in het bijzonder tijdens de drie uur durende duisternis aan het kruis draagt Jezus de straf van God op de zonden. Daarna roept Hij het uit: 'Het is volbracht' en sterft Hij (HC 15, 16).
- **Lukas 24:5-6**
 - De dood is de straf op de zonden. Door Zijn opstanding heeft de Heere Jezus de dood overwonnen en de duivel voorgoed verslagen.
 - Door Zijn lijden en sterven heeft de Heere Jezus voor al Zijn kinderen betaald voor hun zonden. Door Zijn opstanding kunnen mensen bekeerd worden en het eeuwige leven krijgen (HC 17).
- **Hebreeën 2:14**
 - De satan is teniet gedaan door de dood van de Heere Jezus.
- **Openbaring 20:10:**
 - De straf voor de duivel vanwege zijn opstand tegen God is dat hij voor altijd buiten Gods gemeenschap moet zijn. Zijn eeuwige bestemming is 'de poel die brandt van vuur en sulfere'; de hel. Alle mensen die de Heere niet oprecht hebben gediend zullen ook voor altijd in deze plaats moeten zijn, buiten God (NGB 37).

Leerdoel 6: Jongeren leren hoe je kan strijden tegen de duivel

Alleen de Heere Jezus kan echt strijden tegen de duivel en overwinnen (zie leerdoel 4). Maar door Zijn overwinning kunnen en moeten Zijn kinderen ook strijden tegen de duivel (Éfeze 6:10-17). Ook als je onbekeerd bent, moet je strijden tegen de duivel.

De duivel loochent zijn eigen bestaan; hij doet alsof de zonde bij jezelf vandaan komt. De duivel 'organiseert' de situatie om ons te verleiden. **De duivel doet de zonde zelf niet, maar verleidt mensen en laat hen zondigen. De mens zelf doet de zonde.** (Jakobus 1:14-15). Brakel: *"De zonden [ongeloof, moedeloosheid, verdriet, wanhoop] zijn van de mens zelf, hoewel soms veroorzaakt door aanvechtingen van de satan. Het begin kwam niet van de mens, maar van de duivel. U hebt hem te veel plaats gegeven, u bent er te zeer verontrust door geworden, u had het niet te hoog moeten inschatten."*

Hoe kun je dus strijden tegen de duivel?

1. Wees je altijd bewust van zijn bestaan en aanwezigheid (Job 1:7).
2. Val de duivel aan door te vluchten van de (plaats van) de zonde. Je moet daarin radicaal zijn: *"Indien uw oog u ergert, trek het uit."* (Matth. 18:8-9).
3. Ken je eigen zwakheid, vertrouw niet op je eigen kracht (Mark. 14:38).
4. Blijf dicht bij Jezus, schuil bij Hem, grijp Zijn sterkte aan en strijd door Zijn kracht. Bidt zonder ophouden: *"Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze."* (Matth. 6:13).

2.2 - Programma-voorstel

De verschillende programmaonderdelen die uitgewerkt zijn in deze Treffer zijn te combineren tot een geheel. Het is aan te raden hieruit zelf een keuze te maken, die passend is bij de groepssamenstelling.

3. Bijbelstudie

We bieden drie werkvormen aan om Bijbelstudie te doen, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende soorten jongeren.

3.1 Werkvorm 1 (denken) - Mattheüs 4 vers 1 t/m 11

Doel

In deze Bijbelstudie leren de jongeren hoe de duivel geprobeerd heeft het werk van de Heere Jezus te dwarsbomen. Ook leren ze uit deze Bijbelstudie hoe de duivel vaak te werk gaat wanneer hij mensen wil verleiden tot verkeerde dingen. Deze Bijbelstudie sluit vooral aan bij leerdoel 2 van deze *Treffer*.

Benodigdheden

- Pen en papier (A3 of groter)
- Bijbel met uitleg of Bijbel met kanttekeningen

Uitleg opdracht

- *stap 1* - De jongeren lezen eerst met elkaar het Bijbelgedeelte. Ze denken na over de volgende vragen. Waarom wil de duivel de Heere Jezus zo graag verleiden? Op wat voor manier probeert hij de Heere Jezus te verleiden.
- *stap 2* - De jongeren bedenken of ze meer Bijbelverhalen weten waarin de duivel probeert de geboorte of het werk van de Heere Jezus te dwarsbomen. Op wat voor manier probeert hij dat hier?
- *stap 3* - De jongeren bedenken of ze andere Bijbelverhalen kennen waarin de duivel mensen probeert te verleiden tot zonden. Hoe doet hij dat?
- *stap 4* - Er zijn een aantal manieren waarop de duivel probeert mensen (ook de Heere Jezus tijdens zijn omwandeling) te verleiden tot zondigen. Praat hier in de groep nog over na. Welke verschillende manieren hebben de jongeren gevonden?

3.2 Werkvorm 2 (denken/doen) - Mattheüs 4 vers 1 t/m 11

Doel

In deze Bijbelstudie leren de jongeren hoe de Heere Jezus de verleiding van de duivel weerstond, Hij beantwoordde die met woorden uit de Bijbel. Hieruit kunnen we leren hoe ook wij de duivel kunnen weerstaan als hij ons probeert te verleiden om te zondigen. Deze Bijbelstudie sluit vooral aan bij leerdoel 4 van deze *Treffer*.

Benodigdheden

- Bijbel met kanttekeningen of Bijbel met uitleg
- Pen en papier
- A3-vel
- Stiften of potloden

Uitleg opdracht

- *stap 1* - De jongeren lezen eerst het gedeelte met elkaar door. In dit gedeelte zien we dat de Heere Jezus op drie verschillende manieren verzocht wordt. Hij heeft ook drie keer een wijs antwoord tegen de duivel. Deze drie verzoeken en de drie reacties van de Heere Jezus schrijven de jongeren op een papier.

- *stap 2* - Vervolgens bedenken de jongeren drie verleidingen waarin wij tegenwoordig terecht kunnen komen, en waarin we de reactie van de Heere Jezus zouden kunnen gebruiken tegen die verleiding.
- *stap 3* - De jongeren kiezen een van de reacties uit en schrijven die op het A3-vel. Daar omheen schrijven ze trefwoorden waarom deze reactie zo krachtig was.
- *stap 4* - Eventueel kunnen de jongeren aan het einde de gekozen reactie met uitleg presenteren aan de groep.

3.3 Werkvorm 3 (doen) - Mattheüs 4 vers 1 t/m 11

Doel

In deze Bijbelstudie denken de jongeren na over verschillende manieren waarop de duivel ons probeert te verleiden. Dit zegt iets over hoe de duivel is. Deze Bijbelstudie sluit vooral aan bij leerdoel 1 en 2 van deze Treffer.

Benodigheden

- Bijbel met kanttekeningen of Bijbel met uitleg
- A3-vel
- Stiften of potloden

Uitleg opdracht

- *stap 1* - De jongeren lezen met elkaar het Bijbelgedeelte door en schrijven op een papier de drie verschillende verleidingen.
- *stap 2* - Op het A3-vel worden de drie verleidingen met een tekening weergegeven. De eerste verleiding kan bijvoorbeeld met stenen en broden, de tweede met (een gedeelte van) de tempel, en de derde met een berg met een weids uitzicht.
- *stap 3* - Bij alle drie de tekeningen schrijven de jongeren op wat voor soort verleiding het is, als het kan in een woord.
- Onder iedere tekening schrijven ze hedendaagse verleidingen op die bij die onderwerpen passen.
- *stap 4* - Als laatste denken de jongeren met elkaar na over de vraag wat deze verleidingen vertellen over wie de duivel is en hoe hij is. Zou je dan niet veel liever de Heere Jezus als Koning willen dienen?

4. Inleiding

Hoe zet je een goede inleiding op? Soms is het lastig om een goede lijn te vinden. Daarom wordt hier een opzet gegeven voor een inleiding. Uiteraard moet je deze zelf verder uitwerken.

Onderdeel	Duur
<u>Intro</u> Start met de intro uit 5.1.1. Leg de link met de listige strikken van de satan.	00:05
<u>Kern</u> Bouw een inleiding op aan de hand van een aantal leerdoelen (alles is misschien te veel, maar maak een keuze). Bespreek hoe de duivel werkt, onderbouw dat vanuit de Bijbel. Ga met de jongeren ook na hoe de duivel is overwonnen.	00:10

Afsluiting

De kop van de satan is vermorzeld op Golgotha. Toch zwiept hij nog steeds met zijn staart. Merk jij in jouw leven dat de duivel je in zijn greep heeft? Of merk je niet dat je verward zit in het web van de duivel?

00:05

5. Verwerking

Naast de inleiding is het belangrijk om de inhoud ook te verwerken. Hieronder worden een aantal verwerkingsvormen aangeboden. Maak een keuze voor een of meerdere van deze werkvormen.

5.1 Opwarmers

Een opwarmer is een korte werkvorm om het thema vooraf in te leiden en de aandacht van de jongeren te trekken of om hen in de sfeer van het onderwerp te laten komen.

5.1.1 Verstrikt

Nodig: *bol wol*

Ga met de jongeren kriskras door de zaal staan. De leidinggevende heeft de bol wol in handen, en noemt de naam van een jongere. Met het noemen van de naam, gooit hij de bol wol naar die jongere. De jongere vangt de bol, draait 360 graden rond, en gooit de bol wol naar een andere jongere van wie hij de naam noemt. Ook deze vangt de bol wol, draait 360 graden en gooit de bol wol op dezelfde manier verder. Dit gaat door tot de bol wol op is. Resultaat: een grote warboel, waarin iedereen verstrikt is geraakt in de wol

Bruggetje: Dit lijkt op wat Satan doet: het begint leuk, als een spelletje, maar uiteindelijk zit je vast...

5.1.2 Lekkers

Nodig: *schaaltjes met lekkere dingen*

Zet de schaaltes met lekkere dingen door de zaal. Verspreid ze een beetje, maar zet ze zo neer dat de jongeren ze kunnen zien. Zet bij de schaaltes met lekkere dingen bordjes met daarop uitnodigende teksten als: 'Neem mij!' 'Ik ben heel lekker!' 'Neem gerust wat!' Bij de ingang van het zaaltje een bordje met: 'Niet snoepen!' Laat het vervolgens maar gebeuren. Hopelijk zijn er jongeren die lekker gaan snoepen. Is de groep heel bleu, neem dan als leidinggevende het voortouw, en ga lekker wat snoepen.

Bruggetje: er waren een heleboel redenen om niet te gaan snoepen: er stond een bordje, het snoep was niet van jou, had iemand toestemming gevraagd/ gekregen?

5.1.3 Leeuwendeel

Nodig:

- een aantal quizvragen over leeuwen (maak gebruik van internet)
- een aantal platen van leeuwen
- een toepasselijke prijs: Lions

verbindt jongeren

Verdeel de groep in kleinere groepjes. Als het groepje een antwoord weet, mag 1 persoon (de leeuwenkoning) een brul geven. Daarna mag het antwoord pas gegeven worden.

Stel een aantal vragen over leeuwen en hun gewoontes. Vraag vooral naar de manier waarop een leeuw zijn prooi te pakken neemt. Leeuwen brullen namelijk ná het doden van hun prooi (niet ervoor).

Rond af met de opmerking dat ze nu wat weetjes van een leeuw weten. Niemand kan zeggen dat hij alles weet van een leeuw. Maar er is een veel gevaarlijker leeuw. Het is een leeuw die je besluit, zonder dat je het door hebt of hoort. Wees daarom op je hoede!

Bruggetje: Als satan brult, dan heeft hij zijn prooi blijkbaar al in de vingers. Voordat het zover is, gaat de duivel sluipend en sneaky zijn gang.

Alternatief: De quiz kan ook via Kahoot gespeeld worden. Op deze website kun je gemakkelijk een quiz aanmaken en spelen met behulp van een mobiele telefoon. De website berekent ook direct de tussenstand tussen de groepjes.

5.2 Verwerkingsvormen

5.2.1 Verleiders

Alle jongeren lopen rond in de zaal en kletsen wat met elkaar. Eén jongere wordt naar de gang geroepen, en krijgt daar twee chocolaatjes, met daarbij de opdracht om ze veilig naar een leidinggevende te brengen, die ook ergens in de zaal rondloopt. Wat deze jongere niet weet, is dat er drie jongeren een opdracht hebben gekregen om deze jongere te verleiden zijn opdracht niet goed uit te voeren.

1. Nummer één krijgt de opdracht om de jongere over te halen om zijn chocolaatjes aan hém te geven, dan krijgt hij straks een Mars van hem, o.i.d.
2. Nummer twee krijgt de opdracht om te zeggen dat het allemaal een grap is, dat ze alleen maar uit proberen of 'ie echt zo suf is om de chocolaatjes af te geven en niet zelf op te eten.
3. Nummer drie zegt dat de jongere er zo moe uit zit, dat hij even moet gaan zitten en een poosje uitrusten, of dat hij de chocolaatjes anders even moet bezorgen (en eet ze natuurlijk gauw op als hij ze in handen krijgt 😊).

Lukt het de jongere om zich niet te laten verleiden? Maak een mooie toepassing van het spel.

5.2.2 Een vaste Burcht is onze God

Leer met elkaar de bekende coupletten van Een vaste burcht is onze God (evt. meerstemmig of met een bovenstem).

Bespreek met elkaar hoe Maarten Luther in dit lied spreekt over de duivel.

Is er misschien binnenkort een gemeenteavond of -dag waarop de jongeren dit lied ten gehore kunnen brengen?

5.2.3 Kaarten sturen

Het doet verdriet als jongeren de kerk vaarwel zeggen en de wereld in trekken.

Zijn er (potentiële) afhakers in de kerk? Jongeren die niet meer op catechisatie of in de kerk komen? Maak en schrijf kaarten aan deze jongeren. Laat de kaarten tekenen door alle jongeren op de clubavond

Let op: er hoeven geen lappen (belerende) tekst op de kaarten. Een simpele boodschap als ‘we missen je, zien we je gauw weer op de club?’ kan al voldoende zijn.

5.2.4 In gesprek

Maak vragenkaartjes over dit thema. Zorg voor verschillende setjes, zodat je de groep in groepjes van vier of vijf jongeren kunt verdelen. De kaartjes liggen in het midden, en om de beurt pakken de jongeren een kaartje. Samen gaan we in gesprek over de vragen of stellingen op de kaarten.

In bijlage 1 tref je een aantal voorbeelden van gesprekskaartjes.

6. Bidden en danken

Elke verenigingsavond begin je met gebed. Het is goed om in het gebed naast de actuele en persoonlijke zaken ook te bidden voor onderwerpen die te maken hebben met het thema van de avond.

Bidden en danken

- Vragen of deze avond gezegend mag worden zodat het werk van de duivel ontmaskerd mag worden;
- Vragen of de duivel geen macht in ons leven mag hebben;
- Bidden of de Heere ons wil bewaren voor zonden;
- Bidden of wij dicht bij de Heere Jezus mogen schuilen;
- Bidden of wij in Zijn kracht mogen strijden tegen alle verkeerde en zondige invloeden van de duivel
- Danken dat de duivel door Christus dood en opstanding is overwonnen;
- Danken dat Christus alle macht en kracht in de hemel en op aarde heeft.

7. Zingen

Welke psalmen en welke liederen passen goed bij het thema van de avond?

Psalmen

Psalm 1: 1, 3, 4

Psalm 2: 6

Psalm 3: 1, 4

Psalm 17: 4, 6, 8

Psalm 18: 9, 12, 14

Psalm 33: 9,10

Psalm 35: 1

Psalm 41: 6, 7

Psalm 46: 1, 5, 6

Psalm 68: 11, 17

Psalm 74: 17, 18, 19, 21

Psalm 109: 3

Psalm 118: 3, 4, 5, 7

Psalm 141: 1, 3, 4, 10, 11

Gebed des Heeren: 8, 9

Liederen uit ‘Tot Zijn eer’

Lied 2: Ach, blijf met Uw genade

Lied 11: Avondzang

Lied 19: De dag van onze Vorst brak aan

Lied 21: De kerk van alle tijden

verbindt jongeren

Lied 23: De zon wekt ons om op te staan
Lied 26: Doorgrond mijn hart
Lied 27: Een vaste Burcht

Lied 33: Gedenk aan je Schepper
Lied 40: Grote God, wij loven U
Lied 73: O, alle dorstigen

8. Literatuurverwijzingen

Wil je meer lezen over dit onderwerp? Wil je informatie voor je inleiding? In de onderstaande boeken kan je er meer over lezen.

- Brakel, W. à. *De redelijke godsdienst*. Utrecht z.j.
- Bunyan, J. [1984]. *De heilige oorlog. Naverteld door M.J. Ruissen*. Goes: De Ramshoorn.
- Moerkerken, ds. A. 2017. 'Over de engelen' in: *Zonder enige twijfel. De Nederlandse geloofsbelijdenis*. Houten: Den Hertog, p. 159-171.
- Post, S.D. 2005. *Duivels dichtbij*. Heerenveen: Uitgeverij Groen
- Ruissen, M.J. 2011 'De strijd met Appolyon' in: *De Christenreis*. Goes: De Ramshoorn, p. 69-73
- Lewis, C.S. *Brieven uit de hel*
- Haaren, ds. J. van. *Het boek Judas*. Texel: Stark, p. 95-116

Bijlage 1

<p><i>Stelling:</i></p> <p>Door heel netjes te leven kan de duivel mij niet afleiden van het doel van mijn leven.</p> 	<p>Welke ruimte geef jij de duivel om je af te laten leiden?</p>
<p>Hoe kan jij, naast Gods genade, er voor zorgen dat je in jouw leven niet afgeleid wordt van het doel van je leven?</p> 	<p>Hoe kan jij anderen helpen om niet afgeleid te worden van het doel van ons leven? Maak met elkaar een paar concrete afspraken.</p>
<p><i>Stelling:</i></p> <p>Ik merk dat de duivel een strijd voert om mijn hart.</p> 	<p><i>Stelling:</i></p> <p>We kunnen de duivel wel de schuld van alles geven, maar het gaat om mijn eigen zondige hart.</p>
<p>Lees met elkaar Mattheüs 4: 1 - 11.</p> <ul style="list-style-type: none">• Hoe probeert de duivel de Heere Jezus af te leiden?• Hoe doet de duivel dat in jouw leven?• Hoe verslaat de Heere Jezus de duivel?• Wat leer jij daar van?